Бутун дунё пролетарлари, бирлашинггиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

22 АПРЕЛЬ 1968 й. 3-йил чиқиши
ДУШАНБА
№ 94 (553).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Интернационализм—амалда бир ва фақат бир нарсадир: ўз мамлакатида революцион ҳаракат ва революцион курашни ривожлантириш устида садоқат билан ишлаш, истисносиз барча мамлакатлардаги худди шундай курашни, шундай линияни, фақат унинг ягона ўзини пропаганда, ҳайрихоҳлик, моддий ёрдам билан қўллаб-қувватлашдир.

В. И. ЛЕНИН

Ҳаётимиз юлдузи

(Халқ термаларидан)

Ленин доҳийдир отам.
Қизил гул тарам-тарам,
Ленин бобо даврида
Ўйнаб-куламиз ҳар дам.

Бизнинг элларда баҳор,
Баҳорнинг нашъаси бор
Тинчлик, дўстлик гулшани
Ленин тузган ҳур диёр.

Ҳаммадан баланд бунда,
Одамзоднинг баҳоси.
Киши қадрига етган
Партияси — доноси.

Биз эдик боққа кирган
Гулни саралаб терган.
Озодликка чиқариб
Партия ҳуқуқ берган.

Олам эли билади
Қаҳрамонлик ишимиз,
Партия йўлин тутиб,
Гуллади турмушимиз.

Кремлда нур сочар
Ҳаётимиз юлдузи.
Бизни ғайратга солган
Улуғ партия сўзи.

Офтоб нури нур ўзи,
Силаб ўтар бошимдан.
Ленин йўли нурли йўл,
Айланай қуёшимдан.

ДОҲИЙГА БАҒИШЛАБ

Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтида Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги муносабати билан кинофестиваль ўтказилди. Студентлар «Ленин 1918 йилда», «Ленин Октябрда», «Балтика депутати» ва «Милтиқли киши» бадиий фильмларини мароқ билан томоша қилдилар.

Назарий конференция

БУГУН

«Совет ватанпарварлиги — бу ватанпарварликнинг энг юқори, олий типи. У СССР гражданларининг янги социалистик жамиятга ва социалистик қурилишга чексиз муҳаббатини ифода этади».

Бу сўзлар Тошкент тўқимачилик комбинатининг партия комитети тайёрлаган таклиф билетига муқаддима сифатида ёзилган. Таклиф билетлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган назарий конференция учун тайёрланган.

Бугун бу ерда «Совет ватанпарварлигининг умумхалқ характери» деган мавзуда конференция бўлиб ўтди.

Конференцияни комбинат партия комитетининг секретари А. М. Пивкина кириш сўзи билан очди.

«Совет ватанпарварлиги янги, социалистик ватанпарварлик» темасида пардозлаш фабрикаси партия бюросининг секретари А. А. Беляева доклад қилди.

Комбинат бош бухгалтери А. Е. Григорьев, 1-йигирув-тўқув фабрикаси партия бюросининг секретари А. Р. Холтоева ўртоқларнинг докладлари ҳам тингловчиларда катта қизиқиш уйғотди.

КУТУБХОНАДА КЎРГАЗМА

БУГУН Алишер Навоий номли Давлат халқ кутубхонасида пролетариатнинг буюк доҳийси Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишлаб суҳбат ўтказилди. Кутубхонанинг залларида Лениннинг асарларидан ташкил қилинган кўргазма билан танишиш мумкин. Ильичнинг танланган мактублари, Ленин ҳақидаги хотира китоблари қўйилган. Ленин ва Ўзбекистонга бағишланган асарлар ҳам диққатга сазовордир.

Кутубхона ўзининг филиалларида Ленин ҳақида ҳикоя қилувчи фотомонтаж, иллюстрациялар ва плакатларнинг стендларини ташкил қилди.

РЕВОЛЮЦИОНЕРЛАР ҲАҚИДА ФИЛЬМЛАР

БУГУН Кинофильмлар прокати республика конторасиВ. И. Ленин туғилган куннинг 98 йиллигига бағишлаб «Триклардан тирикдир» деб аталувчи кинофильмни намойиш қиляпти. У революционерлар ҳақида ҳикоя қилади.

Бугун шаҳар кинотеатри экранларида «Николай Бауман», «Биринчи чопар», «Ленин 1918 йилда», «Аср бошида», «Ленин Польшада», «Ленин ҳақида ҳикоялар» фильмлари намойиш қилиняпти.

МАВЗОЛЕЙГА ГУЛДАСТА

Пойтахтимизнинг Октябрь райони комсомоллари ҳар йили Москвага В. И. Ленин мавзолейига доҳий ёшича лола териб, гулдаста юборишни яхши одат қилиб олишган. Тонгда Тошкент ҳаво дарвозасидан Москвага учган «ИЛ-18» лайнерида 98 та лола ғунчасидан ясалган шундай гулдаста юборилди. У Октябрь райони комсомол-ёшлари номидан, Владимир Ильич мавзолейига қўйилади.

ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИ АМАЛДА

Ленин. Бу табаррук номни ер шарининг ҳамма бурчакларида билишади. Унинг портретларини негрлар ва малаяликлар, ҳиндлар ва цейлонликлар, хитойлар ва корейсларнинг кулбаларида кўриш мумкин. Қаҳрамон вьетнамликлар унинг номи билан империалист агрессорларга қарши ҳужумга борадилар.

Ленин — барча қитъалар меҳнат аҳлининг кураш ва ғалаба байроғи.

Ленин янги типдаги партиянинг асосчиси. Бу партия унинг раҳбарлигида Улуғ Октябрь революциясини ташкил этди, социализм ва коммунизм қуриш учун курашнинг раҳбар ва ташкилотчи кучи бўлиб қолди.

Ленин марксизмни ижодий ривожлантирди.

Ленин ишчи ва деҳқонлар давлат ҳокимиятининг энг яхши шакли бўлган Советларни яратди. Революцияни орқага тортувчи ҳамма турдаги оппортунистларни ғоявий тор-мор қилди. Ленин халқаро коммунистик ҳаракатнинг ривожланишида катта роль ўйнаган учинчи интернационалнинг тузувчиси эди. Ҳозир халқаро коммунистик ҳаракат ўз сафларида коммунистик ва ишчи партияларнинг 50 миллиондан ортиқ аъзоларини бирлаштиради.

Бугун мамлакатимизнинг харитасига кўз ташлаган ҳар бир киши Ильич васиятларига амал қилиб, унинг кўрсатмаларини матонат билан оғишмай амалга ошириб келаётган совет халқи қолоқ Россия ўрнида қандай мўъжиза яратганлигининг гувоҳи бўлади. Бу харитада замонавий завод ва фабрикалар, магистраллар, йирик каналлар, газопровод ва нефтепроводлар, сунъий денгизлар, гигант электростанциялар, янги йирик шаҳарлар ва ишчи посёлкалари кўзга ташланади. Бепоён ватан кенгликларида, экинзорларда миллионлаб тракторлар ер ағдаради, миллионлаб бошка машиналар тинмай ишлайди.

Владимир Ильичнинг туғилган кунида биз доҳийнинг қиёфасини кўз олдимизга келтирамиз, унинг тўғрисида ёзилган асарларни эслаймиз. Владимир Маяковскийнинг мана бу сатрлари қанчалик ҳаётийлигига бугун ҳамма гувоҳ:

...Иродали.
акл кучида
Ленин
биринчийди
тенглар ичида.
Ленин кўрсатган йўл
тўғри рост эди;
Эллар
бирин-кетин курашга қалқар—
Коминтерн байроғи остида
сафланар
оқ,
қора ва рангли халқлар.
Империализмнинг таянч
стунлари
беш қитъанинг
буржуйлари
жим,
ҳурмат-ла
цилиндр, тожин олиб бари
Ильич—Совет ўлкасига
қилишар таъзим.

Ленин ғояларининг нури дунёнинг барча қитъалари эзилган меҳнатчилари озодлиги, эрки йўлини қуёш янглиғ нурафшон қилиб турибди. Мазлум халқлар ана шу ёрқин йўлдан бориб бахт топаяптилар.

Улуғ ватанпарвар ва пролетар интернационалисти Ленин ватанимиз жаҳон революциясининг бутун жараёнига жуда катта таъсир ўтказаётганлиги билан фахрланиб дунёнинг барча мамлакатларида... битта юлдузга, Совет республикасининг юлдузига кўз тикишмоқда, чунки у империализм билан кураш учун улуғвор қурбонлар беришга ҳам чидади ва шиддатли синовлар қаршисида дадил турди деб ёзган эди.

В. И. Ленин пролетар интернационализмининг асосий принципларини жуда аниқ кўрсатиб берди. Ильич бир мамлакатдаги пролетар курашининг манфаатларини бутун дунё миқёсидаги шундай кураш манфаатларига бўйсундирмоқ керак, ҳар бир миллат буржуазия устидан ғалаба қилиш билан бирга халқаро капитални ағдариб ташлаш учун улуғвор миллий қурбонлар беришга тайёр бўлсин, деб таълим берган эди.

В. И. Ленин ўз фаолиятининг бошланғич давриданоқ миллатчилик ва миллий зулмнинг ҳар қандай кўринишларига қатъий қарши чиққан эди.

В. И. Ленин имзолаган «Меҳнаткашлар ва эксплуатация қилинувчи халқлар декларацияси» шарқ халқлари ижтимоий турмушининг тараққиётига ҳаётбахш таъсир қилди. Шарқ мамлакатларига нисбатан коммунистик партиянинг сиёсати асослари баён этилган РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг «Россия ва Шарқнинг барча мусулмон меҳнаткашларига» мурожаати жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Бу ҳужжатлар эзилган ва эксплуатация қилинган барча халқларнинг эътиборини Советлар мамлакатига жалб этди, В. И. Ленин миллий масала бўйича марксистик программани ҳар томонлама ривожлантирди ва илмий асослади. Миллатларнинг тўла тенг ҳуқуқлилиги ўз тақдирини ўзи ҳал қилиши, хатто мустақил давлат бўлиб, ажралиб чиқиш ҳуқуқига ҳам эга эканлиги, барча миллат ишчиларининг бир бирига яқинлашуви, миллий ва миллий-диний фарқлашнинг ҳар қандай кўриниши бекор этилиши, миллий тилда билим олиш ҳуқуқи, миллий маданиятни ривожлантириш Ленин ривожлантирган ва илмий асослаб берган миллий масаланинг программасидир.

Ривожланган бугунги Ўзбекистон тимсолида ленинча миллий сиёсат тантаналарини барча кўриб турибди.

Тошкент бошига кулфат тушганда барча қардош халқларнинг ёрдамга келганлиги ҳам ленинча халқлар дўстлиги ғояларининг ёрқин намойишидир.

Ҳозир Тошкентда юздан ортиқ миллат вакиллари аҳил яшаб ва меҳнат қилиб, муваффақият билан коммунистик жамиятнинг пойдеворини қуряпти.

* * *

Газетамизнинг бугунги сони халқлар дўстлигига, интернационализмга, шу ҳақдаги Ленин васиятларининг амалга оширилишига бағишланади. Биз бу масалага ҳали кўп қайтамиз. Турли миллат вакилларининг дўстлиги, пролетар интернационализми нималарда ёрқин кўринаётганлиги ҳақидаги материаллари билан газетхонларимиз «Тошкент оқшоми» саҳифаларида кенг қатнашадилар, деб умид қиламиз.

«БУЮК ИНСОНПАРВАРЛИК»

Тошкент Давлат университети асосий кутубхонасида улуғ устозимиз Владимир Ильич Ленин ҳаёти ва фаолиятига бағишлаб «Буюк инсонпарварлик» деган темада китоблар кўргазмаси ташкил этилди. Бу ерда Владимир Ильич билан бир неча йил бирга ишлашдек бахтга сазовор бўлган кекса коммунист Л. А. Фотиеванинг «Ленин ҳаётидан», Д. И. Ульяновнинг «Владимир Ильич ҳаётидан», Б. Полевой билан Н. Жуковнинг «Бизнинг Ленин», М. И. Ульянованинг «Ленин ҳақида», Н. Крупскаянинг «Ленин ва партия» деган ва бошқа китобларни кўрамиз.

Доҳийнинг чет элларда бўлиши ҳақида ҳикоя қилувчи бир қанча расмлар ҳам кўргазмадан ўрин олган.

УЛУҒ ИНСОНГА

«Октябрь» область кутубхонасида Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги муносабати билан китоблар кўргазмаси очилди.

Кўргазмадан ўрин олган асарлар улуғ доҳийнинг сафдошлари, унинг яқин дўстлари ва у билан учрашган ҳурматли кишиларнинг китобларидир. Бу асарлар доҳийнинг буюк инсонлиги ва унинг ўткир зеҳни ҳақида ҳикоя қилади.

Асарлар орасида Клара Цеткиннинг «Ленин ҳақида хотиралар», В. Бонч-Бруевичнинг «В. И. Ленин Петроград ва Москвада», Г. М. Кржижановскийнинг «В. И. Ленин ҳақида хотиралар», доҳийнинг шофёри С. И. Гильнинг «Олти йил В. И. Ленин билан» китоблари бор.

МАРОҚЛИ СУҲБАТЛАР

Кеча шаҳримиздаги 13 та маданият ва истироҳат боғи минг-минглаб ҳамшаҳарларимизни ўз қучоғига чорлади. Бу ерга келган тошкентликлар улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги муносабати билан ўтказилган мароқли суҳбатларнинг, тематик кечаларнинг гувоҳи бўлишди. Шаҳримиздаги театр коллективларининг хушовоз хонанда ва созандалари, шўх рақкосалари паркларга ташриф буюрган кишилар дилини шод қилдилар. Сўлим боғ қучоғида спортнинг кўпгина турлари бўйича мусобақалар ўтказилди.

ЛЕНИНЧА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ

Ленин музейидан репортаж

Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги арафасида Улан-Батордаги В. И. Ленин музейи айниқса гавжум бўлиб кетди. Республиканинг турли аймоқларидан пойтахтга келаётган кишилар ҳали ёш бўлса ҳам оммалашиб, обрў қозонган бу музейни зиёрат қилишни ўзларининг бурчи деб ҳисоблашади. Кўпчилик хотиралар китобига ўз фикрларини ёзиб қолдиради. Мана уларнинг баъзилари: республиканинг чекка ғарбидан (Архангай аймоғи) келган зоотехник Аюур: «Мен музейда бўлиб, Октябрнинг шонли йўлини, Мўғулистон ва СССР дўстлигининг кекса авлоди босиб ўтган йўлини яна бир карра айланиб чиққандек бўлдим ва ўзимни гўё революцияда қатнашгандек ҳис қилдим».

Гоби Олтой аймоғилик бухгалтер Давасамба: «Ленин таълимоти улуғ ғояларининг ёрқин нури бизнинг дўстлигимизни — мўғул ва совет халқлари дўстлигини ёритиб турибди».

Чайбалсон шаҳрилик ишчилар М. Сандуй, Ж. Пунсаг ва кўпгина бошқалар ҳам халқ Мўғулистони ва Советлар мамлакатининг қардошлиги ҳақида қалб сўзларини ёзиб қолдирганлар.

Ёзувлар... ёзувлар... Русча, булғарча, мадярча, чехча, немисча, вьетнамча, корейсча, японча ёзувлар.

Стендларда В. И. Лениннинг мўғул тилига таржима қилинган «Давлат ва революция», «Материализм ва эмпириокритицизм». «Империализм капитализмнинг юқори босқичи», «Социализм ва дин» ва бошқа асарлари қўйилган. В. И. Лениннинг бир неча юз номдаги асарлари мўғул тилига таржима қилинган.

Владимир Ильич Ленин Совет Россияси ва Мўғулистон ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш масаласини Халқ комиссарлари Совети муҳокамасига қўйишни илтимос қилиб ёзган хат текстининг фотонусхаси музейга келувчиларда айниқса катта қизиқиш туғдиради. Маълумки, Советлар республикаси 1921 йилнинг ноябрида жаҳондаги мамлакатлар орасида биринчи бўлиб Мўғулистон билан дўстона муносабатлар тўғрисида шартнома тузган ва шу шартномага асосан бу икки давлат ўртасида дипломатик муносабатлар бошланган эди.

Мўғулистон халқ революцияси ветеранларининг В. И. Ленин ҳақидаги хотиралари музейда эҳтиётлаб сақланмоқда. Биз ветеран Амарин Мягмарнинг хотиралари билан танишдик. У ўз ҳикоясига «Ленин абадий биз билан» деган сарлавҳа қўйибди.

Мен жуда катта бахтга муяссар бўлганман, деб ёзади А. Мягмар. Мен меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленинни кўрдим ва овозини эшитдим. Шундан буён кўп йиллар ўтиб кетди, кўп воқеалар хотирамдан кўтарилди. Лекин бу учрашув, Ленин билан бўлган суҳбат тўлалигича ва ҳамма тафсилотларигача хотирамда бир умрга сақланиб қолди. Ўша унутилмас кунни эслар эканман, қалбим ҳаяжондан тўлқинланиб кетади.

1921 йилнинг 5 ноябрида бизнинг делегациямизни бутун дунё меҳнаткашларининг доҳийси қабул қилди. Биз Кремлга жуда тўлқинланиб келдик. Ҳаммамизнинг қалбларимиз қувонч ҳисларига тў-л-и-б-т-о-ш-г-а-н эди. Кенг хонада қабулни кутиб турдик. Худди белгиланган вақтда ён томонидаги эшикдан ўрта бўйли киши чиқиб келиб, ҳаммамиз билан сўраша бошлади. Д. Сухэ-Батор «Салом, ўртоқ Ленин!», деганда ниҳоятда ҳаяжонланиб кетганим ҳали эсимда. Лениннинг кириб келиши, қисиқроқ кўзларининг тафти, унинг соддалиги мени мафтун қилди. Биз Владимир Ильичга хадак (дўстлик рамзи бўлган шойи шарф) тақдим қилдик.

Учрашувимиз қисқа бўлди. Бироқ Ленин образи, мутафаккирнинг жуда катта яланг пешонаси, илҳомбахш чеҳраси, ички куч-қудрат нури барқ уриб турган кўзлари бир умрга қалбимда ўчмас из қолдирди.

Республика жамоатчилиги В. И. Лениннинг 35 жилддаги асарларини мўғул тилига таржима қилган энг яхши тарихчи ва адабиётчиларнинг фидокорона меҳнатига юксак баҳо беради. Бу асарларни нашр этиш шу йил Улан-Баторда тугалланди. Ҳозир В. И. Ленин асарларининг тўла тўпламини мўғул тилига таржима қилиш ва нашр этиш давом этмоқда. Бу иш Владимир Ильичнинг 100 йиллигига якунланади.

Г. ХАРЧЕНКО,
АПН махсус мухбири.
Улан-Батор.

…Биз мўғуллар, эронликлар, ҳиндлар, мисрликлар билан яқинлашишга ва бирлашишга бор кучимизни сарф қиламиз, шундай қилишни биз ўз бурчимиз ва манфаатимиз деб ҳисоблаймиз, чунки бундай бўлмаганда Европада социализм мустаҳкам бўлмайди. Бизга қараганда кўпроқ орқада қолган ва кўпроқ эзилган бу халқларга поляк социал демократларининг жуда яхши таъбири билан айтганда, «беғараз маданий ёрдам» беришга яъни уларга машиналар ишлатишга, меҳнатни енгиллаштиришга, демократияга, социализмга ўтишга ёрдам беришга ҳаракат қиламиз.

В. И. ЛЕНИН.

В. И. Ленин Қизил майдонда РКП (б) Марказий Комитетининг секретари В. М. Загорский билан Биринчи Май намойиши пайтида суҳбатлашмоқда, Москва, 1 Май 1919 йил.
АПН фотоси.

Ягона орден

В. И. ЛЕНИН ҳаётлигида ягона мукофот — Хоразм Халқ Совет Республикасининг Меҳнат орденини қабул қилганлиги маълум. В. И. Ленин биографиясидаги ва ўзбек халқи тарихидаги бу шонли фактни чуқурроқ тушуниш учун ўша давр тарихий шароитини эслаш керак.

1917 йилдан анча илгари Владимир Ильич Туркистон ўлкаси халқлари, Хева ва Бухоро хонликлари тарихини, уларнинг рус подшолиги колониясига айланиб бориш жараёнини эътибор билан кузатади.

РСДРП(б)нинг 1917 йилдаги Еттинчи Бутунроссия апрель конференциясида Россияда буржуа демократик революцияси социалистик революцияга ўсиб ўтиши ҳақидаги принципиал масала ҳал этилаётганда В. И. Ленин айтган сўзлар бу фикрнинг ёрқин далилидир: Биз барча халқларнинг қардошларча иттифоқини истаймиз. Биз хевалик мужик Хева хони қўл остида яшашини мутлақо истамаймиз. Революциямизнинг ривожлана бориши билан эзилган оммага таъсир ўтказамиз.

1920 йилнинг 2 февралида Хева халқ революцияси ғалаба қозонди.

Хоразм Совет Республикаси ички ва ташқи душманларга қарши кураш олиб борадиган йиллар етиб келди. Ана шу даврда РСФСР ва ХХСР ўртасида жанговар ҳарбий-сиёсий иттифоқ юзага келди.

Гражданлар урушининг даҳшатли йилларида қашшоқ ва ярим яланғоч ҳолдаги Россия Хоразм меҳнаткашларига самарали ёрдам бериш учун озиқ-овқат ва бошқа маҳсулотлар топиб юбориб турди.

Хоразмга кўплаб буғдой, жўхори, керосин, идиш, калишлар, дори-дармон, госпитал ва касалхоналар учун ускуналар жўнатиб турилди. Шунингдек молиявий ёрдам ҳам берилди. Россиядан Хевага фельдшерлар, педагоглар, инженер-техник ходимлар, малакали ишчилар жўнатилди.

Россия пролетариати ва деҳқонларининг кўпмиллатли Хоразм оммаси билан жанговар дўстлиги тобора мустаҳкамланиб, ривожланиб борди. В. И. Ленин айтган «Хева мужиклари» билан интернационал биродарлик гуллаб яшнай борди. Хоразм меҳнаткашлари барча умид-орзуларини В. И. Ленинга боғлашар эди.

Хоразмликлар ўзларининг биринчи қурултойи номидан В. И. Ленинга хат ёзишди. Унда «Хева республикасининг меҳнаткаш оммаси Бутунроссия ва бутун дунё пролетариати билан ҳамкорликда кураш олиб бориш йўлига тушмоқда ва у Шарқнинг тез орада албатта озод қилинишига ва социалистик жамият барпо қилинишига тўла ишонадилар», дейилган эди.

1921 йилнинг 22 мартида Хоразм камбағаллар комитети съезди В. И. Ленинга йўллаган хатда шундай дейилади: «Қизил Хоразм Шарқдаги жаҳон революциясининг мустаҳкам таянчи бўлади. халқаро империализм томонидан эзилган Шарқ халқлари Хоразм Совет Республикаси меҳнаткашларининг катта кўмагига ишонч билан умид боғлашлари мумкин. Хоразм республикаси золимлар билан курашда халқаро революция томонидан ўз зиммасига қўйилган барча бурчларини бажаради».

Хоразм Коммунистик партиясининг 1921 йил 5 декабрдаги 1 съезди делегатлари кадрли ўртоқ Ленин, Сизни ва Сиз орқали шонли Россия Коммунистик партиясини табриклаймиз, Хоразмнинг барча камбағаллари Совет Россиясисиз биз мағлубият хавфида турганлигимизни, фақат унинг ёрдами билангина Хоразмнинг яшаб қолишига умид боғлашимиз мумкин, деб ёзишган эди.

Хоразм меҳнаткашларининг Владимир Ильичга муҳаббати чегарасиз эди. Шунинг учун ҳам ХХСРнинг Меҳнат ордени тасдиқланаётганда 1922 йилнинг 15 февралида Хоразм Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Хоразм Марказий Ижроия Комитетининг тантанали қўшма йиғилишида биринчи орденини жаҳон пролетариатининг доҳийси В. И. Ленинга беришга қарор қилинган эди.

Хоразм Марказий Ижроия Комитети ўзбеклар, туркманлар ва бошқа миллат меҳнаткашлари номидан В. И. Ленинга хат йўллашди:

— Қадрли ўртоқ! Совет Хоразмида тинч қурилиш ишларини бошлаб юборганимизни зўр қувонч билан сизга хабар қиламиз. Биз Сизнинг маслаҳатларингизга қатъий амал қилиб, подшо ҳукумати атай авж олдириб келган туркман ва ўзбеклар ўртасидаги адоватни йўқотиш учун, Хоразмнинг барча меҳнаткашларини бир қардош оилага қўшиш учун ҳамма нарсани қиламиз.

Сизнинг сўзларингизга амал қилиб, деҳқонларимизнинг турмушини яхшилашга киришдик. Илгариги колониал сиёсат йўл бермай келган саноатимизни ташкил қилишни бошладик. Бу ишда ҳам янги иқтисодий сиёсат тўғрисидаги Сизнинг кўрсатмаларингиз асосида иш олиб бормоқдамиз.

Хоразм революциясининг икки йиллиги шарафига меҳнат қаҳрамонларимиз учун Меҳнат орденини таъсис қилдик. Қадрли ва севикли устозимиз, Марказий Ижроия комитет қарорига биноан шу орденни қабул қилишингизни ва уни кўп асрлик қулликдан сўнг Шарқда меҳнатнинг озод қилинганлиги рамзи сифатида тақиб юришингизни илтимос қиламиз.

Ҳозир бу Меҳнат ордени В. И. Лениннинг Марказий музейида сақланмоқда.

Г. БЕРЕСНЕВ,
«Билим» жамияти аъзоси.

Бизнинг интервью

«ЗАНГОРИ КЕМАЛАР» НИНГ КАТТА САФАРИ

Юрий ДЕТИНОВ,
«Ташсельмаш» заводининг инженер-конструктори.

— Мен Жазоирда бўлган халқаро ярмаркада жонажон заводимиз номидан қатнашиш шарафига мушарраф бўлганман. Бу ерда «ХТ-1,2» пахта териш машинаси намойиш қилинган эди.

Эксперимент цехининг йиғувчи слесарлари Владимир Пучкин ва Алексей Колохов Тошкентда ишланган «ХВС-1,2» машиналарида кубалик дўстларини Озодлик оролида пахта теришга ўргатишди.

«Ташсельмаш» маҳсулотларини экспорт қилиш тобора ўсяпти. Фақат шу йилнинг ўзида «17-ХВ-1,8» «зангори кема»ларидан 145 тасини Кубага, «ХТ-1,2» машиналаридан 40 тасини Болгарияга юбордик. Маҳсулотларни экспорт қилиш бир йилда 300 та ошди.

БАРЧА ҚИТЪАЛАРДА

Зафар ИНОЯТОВ,
Ленин орденли «Таштекстильмаш» заводининг монтёри

—Шу ойда монтёр Анатолий Митин билан мен ГДРдан қайтиб келдик. Бу ерга халқаро Лейпциг ярмаркасида «Р-192-3» ва «ПР-66-6» машиналарини намойиш қилишга борганмиз.

Абрў Алиев, Анатолий Сучинин, Владимир Волобуев, Анатолий Звягинцев, Анатолий Артёмов «Таштекстильмаш» заводида ишлаб чиқарилган машиналарни Ҳиндистон, Польша, Франция, ГДР, Болгарияда ўрнатишда иштирок этишмоқда. Бизнинг машиналаримизни барча қитъаларда яхши билишади.

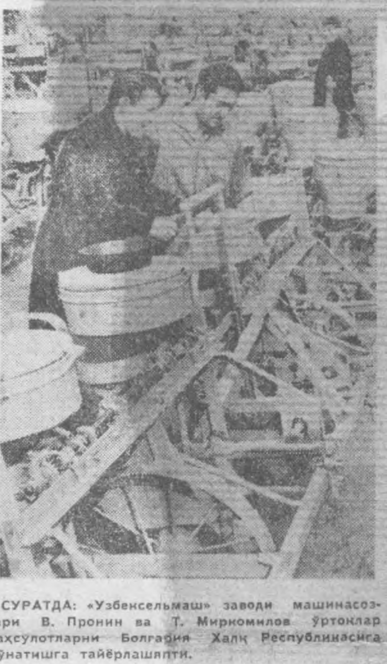

СУРАТДА: «Узбексельмаш» заводи машинасозлари В. Пронин ва Т. Миркомилов ўртоқлар маҳсулотларни Болгария Халқ Республикасига жўнатишга тайёрлашяпти.

65 мамлакатга

Дунё харитасига қаранг, Ўзбекистоннинг экспорт алоқаларининг параллель ва меридианлари тармоқлаб кетган. ГДР, Польша, Венгрия, Италия, Чехословакия, Жазоир, Марокаш, БАР, Того, Куба— ҳаммаси бўлиб республикамиз 65 мамлакатга саноат маҳсулоти чиқаради.

Чет мамлакатларда «Таштекстильмаш», «Ўзбексельмаш» «Ташавтомаш», «Компрессор» заводларининг маркаси билан чиқарилган буюмларнинг донги кетган. Пойтахтимиздаги 38 корхона республикамизнинг экспорт шарафини юксакларга кўтариб келмоқда.

Ўзбекистон чет мамлакатлар билан кўпдан бери дўстлик алоқалари боғлаган. Болгария 38 номдаги саноат буюмлари, Польша ва Венгриянинг ҳар бири 17 номдаги, Румыния ва Чехословакия 15, Ҳиндистон 13, Афғонистон 45 номдаги буюмлар олади.

Ўзбекистон Вьетнамга дори-дармонлар жўнатмоқда.

Ўзбек халқи В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, дунёнинг кўпгина халқлари билан интернационал дўстликни ва иқтисодий алоқаларни тобора мустаҳкамламоқда.

В. ГОНЧАРЕВ.

Бизнинг интервью

ИЛЬИЧ НУРИ— ДЎСТЛИК НУРИ

Геннадий МАЛЮГА,
«Энергосетьпроект» Бутуниттифоқ институти Ўрта Осиё бўлимининг директори

— Февралда Эрондан қайтиб келдим. У ерда икки ой давомида Совет энергетик мутахассислари группасига бошчилик қилдик. Биз Эрон —СССР ўртасида ҳамкорлик имкониятларини ўргандик ва ҳар икки томон бир-бирини тўғри тушунишига ишонч ҳосил қилдик.

Совет Иттифоқи Эронни электрлаштириш учун иссиқлик ва гидравлик электростанциялар учун энергетика ускуналари, линия ўтказгичлари ҳамда подстанциялар етказиб беради.

Бўлимимиз коллективи Эронда 360 километрлик Теҳрон — Исфаҳон линиясини ҳамда 6 подстанцияли 320 километрли Менжил—Табриз линияларини лойиҳалаштиради.

Бундан ташқари бўлим ходимлари шу йил давомида Мароккода мамлакатнинг шарқий қисмини электрлаштириш учун Ужда подстанциясини лойиҳалаштирадилар.

Осиё ва Африка мамлакатларида Ильич нури — дўстлик нури порлайверсин!

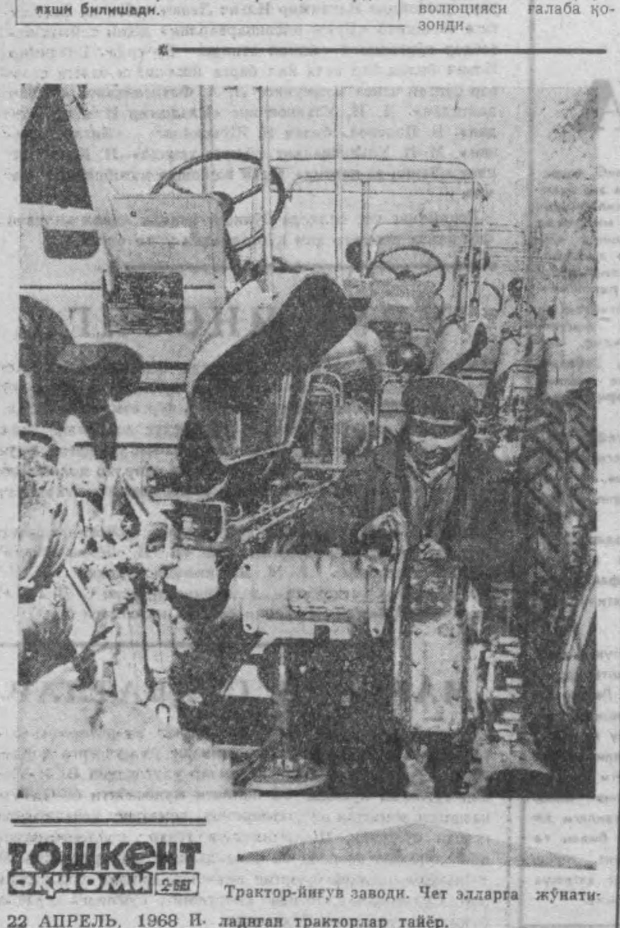

Трактор-йиғув заводи. Чет элларга жўнатиладиган тракторлар тайёр.

Балли, комсомоллар!

Тошкент юк ортиш ва тушириш саройидан ҳар куни шаҳримизга ўртача ҳисобда 5000 тонна ҳар хил товар чиқарилади. Шунингдек, саноат корхоналари ишлаб чиқарган маҳсулотлар мамлакатимизнинг турли шаҳарларига ҳамда чет элларга шу сарой орқали жўнатилади. Бу ерга келган кунлик машиналар сони мингга етади. Шунча кўп машиналарни ушлаб турмасдан, вақтида жўнатиш, юк ортиш ва тушириш саройи ишчиларидан жуда зўр уюшқоқликни талаб қилади. Кунига юзлаб кишилар билан муомала қилиб, уларнинг талабини қондириш учун сарой коллективи доим фидокорлик кўрсатяпти.

Юк олиш учун келган мижозларга намунали хизмат қилишда сарой комсомоллари, айниқса актив ҳаракат қилмоқдалар. Юк саройининг комсомол ташкилоти ҳар бир хизмат участкасига бир комсомолни назоратчи қилиб тайинлаган. Бу комсомол ўз ишини бажариш билан бирга участкадаги ишнинг боришини ҳам назорат қилиб боради. Ишга халақит берувчи барча ноқулайликларга чора ўйлаб, таклиф киритади. Одатда ҳар куни иш бошланиши олдидан комсомол назоратчилари билан ишчиларнинг қисқа йиғилиши бўлади. Бу йиғилишда ўтган кунги меҳнат якуни муҳокама қилинади. Меҳнат унумдорлигини оширишнинг бир кунлик тадбирлари планлаштирилади. Йиғилиш охирида шаҳримиз янгиликлари билан қисқача танишув бўлади. Шундай план асосида иш кетганда меҳнат унумдорлиги 1,5—2 марта ошганлиги тажрибада маълум бўлди.

Сарой коллективи олдида яна бир муҳим масала турар эди. Кеча-кундуз деярли тўхтовсиз ишлаб турадиган кранлар кундузлари машина жуда кўпайиб кетганлигидан жуда танг аҳволда ишларди. Бу масалада ҳам сарой коллективи яна комсомол комитетига мурожаат қилди. Комсомол комитетининг муҳокамасига жуда кўп таклифлар тушди. Шулардан машинист Ҳайдаровнинг таклифи анча қулай деб топилди. Ҳайдаровнинг таклифига асосан, тунги сменада машиналар бироз сийрак бўлганлиги сабабли, саройнинг ўзига доимий хизмат қилувчи машиналарга тегишли юклар тунда ортиб қўйиладиган бўлди. Бу меҳнат унумдорлигини янада оширди. Комсомоллар ғайрати туфайли юк саройининг коллективи 1-квартал планини ортиғи билан бажарди.

Ҳозир комсомоллар коммунистик меҳнат ҳаракатида ҳар қачонгидан актив қатнашишмоқда.

Комсомоллардан оғир юкларни кўтарувчи кран машинистлари Аҳмад Шокиров, Володя Денисов ўртоқлар аллақачон коммунистик меҳнат зарбдори деган фахрли номни олишга муяссар бўлишган. Сарой коллективи оғирини енгил қилаётган етакчи комсомоллардан миннатдор бўлмоқда.

Комил НИШОНОВ,
кранчи.

Шаҳримиздаги 102-мактабнинг педагогика коллективи ва ўқувчилари Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 98 йиллигига қизғин тайёргарлик билан келдилар. Мактабда ана шу муборак кунга бағишлаб, деворий газеталар чиқарилди, альбомлар ва стендлар тайёрланди.

СУРАТДА: октябрятлар Ленин бурчагида.

Р. Альбеков фотоси.

БИР ОИЛАДЕК

Халқларнинг дўстлиги ва қардошлиги тўғрисидаги Ленин ғояларининг ҳаётбахш таъсирини Меҳнат Қизил Байдоқ орденли «Ташсельмаш» заводи мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Корхонамизда 50 миллат фарзандлари бир оила аъзоларидек аҳил меҳнат қилишади.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номини олган ўзимизнинг коммунистик меҳнат бригадамиз ҳақида ҳикоя қилай.

Бригадада 17 кишимиз. Ўзбек, рус, татар, грек миллати вакиллари — бир бўлиб, аҳлиноқ, ака-укадек ишлаймиз. Мен бригадада ягона молдаван қизиман. Лекин ҳаммамиз меҳнат қилиш, дам олиш, билим олиш каби барча ҳуқуқларимиздан тўла фойдаланамиз. А. Билмуродов, Р. Ҳамраев, Д. Наливкин кечки институтларда таҳсил олишмоқда.

Яқинда бригадамиз аъзоси Мадина Собирова қўшни участка ишчиси Анатолий Гараевга турмушга чиқди. Бу тўйга бутун коллектив тайёрланди. Ёшларни қизғин табриклаб, бахтли оилавий турмуш истадик. Мадинанинг эрини бизнинг участкамизга ўтказишни илтимос қилиб, цех маъмуриятига мурожаат қилдик. Энди улар эр-хотин бир жойда ишлашади.

Меҳнатда иноқмиз. Бригадамизга янги ишчи келса, касбни тезроқ эгаллаши учун ҳаммамиз кўмаклашамиз. Натижада бригадамизда барча нормасини бажаради. Биринчи квартал топшириғини ҳам ошириб бажардик.

Кино, театрларга биргаликда борамиз, саёҳатларга чиқамиз. Шунақа, бир оила фарзандларидек яшамоқдамиз.

А. КОЙКА,
«Ташсельмаш» заводининг ишчиси.

ҒОЯЛАРИНИНГ ТАНТАНАЛАРИ

В. И. Ленин Коминтернининг II конгрессида халқаро аҳвол ҳақида доклад қилмоқда. Петроград, 1920 йил 19 июль.
АПН фотоси.

Октябрь нурафшон қилган йўл

В. И. Лениннинг буюк хизматларидан бири шундаки, у марксизмни янги тарихий шароит — империализм ва пролетар революциялари даврида ривожлантириб, миллий колониал масалада аниқ назария яратди. В. И. Ленин шу масаладаги марксистик назарияни «Бизнинг программамизда миллий масала», «Европа ишчиларига», «Миллий масала бўйича танқидий мулоҳазалар», «Миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи тўғрисида» ва бошқа машҳур асарларида ривожлантирди. Партиямиз доҳийси тарихий тараққиётнинг боришини таҳлил қилиб, миллий озодлик ҳаракатининг зарбалари остида яқин орада империализмнинг мустамлака системаси қулайди, деб хулоса қилди. Бу илмий фикр рўёбга чиқди.

Ярим аср муқаддам жаҳон қандай ҳолатда эканлигини эслайлик. Мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларнинг умумий майдони бутун ер шари территориясининг 72 процентини ёки 97,8 миллион квадрат километрни ташкил қиларди. Бу майдонда 1 миллиард 235 миллион одам яшарди.

Буюк Британия энг катта империалистик давлат эди. Унинг мустамлакалари 32,7 миллион квадрат километрдан иборат бўлиб, унда 367 миллион киши яшарди. Буюк Британиянинг ўз аҳолиси колониялар аҳолисидан 9 марта, майдони эса 109 марта кам эди. Франция, Германия, Нидерландия, Белгия, АҚШ каби давлатлар ҳам жуда кўп ўлкаларни босиб олишганди.

ШУНДАЙ ЭДИ...

Британия тахтининг жавоҳири саналган Ҳиндистонда ҳинд халқи қашшоқ яшарди, миллионлаб кишилар очликдан қириларди. Англия Миср, Судан, Кения, Угандани, Сомалининг бир қисмини, Родезияни ҳам ўзига буйсундирган эди. Англия колониялари сафида Нигерия, Олтин қирғоқ, Замбия, Сьерра-Леона, Бирма, Малайя, Цейлон, Адан ҳам бор эди. Канада, Австралия, Янги Зеландия, Янги Гвинея ва бошқа мамлакатларда ҳам Британия байроғи ҳилпираб турарди.

Улуғ Октябрь мустамлака мамлакатлар халқлари учун ҳам озодликка чиқиш ва бахт йўлини очиб берди. У империализм занжирини биринчи бор парчалади. Хитой революциясининг доҳийси Сунь Ятсен, Ҳиндистон миллий озодлик ҳаракатининг машҳур арбоби Жавоҳарлал Неру Улуғ Октябрнинг аҳамиятига ва В. И. Лениннинг ролига юксак баҳо берган эдилар. Жавоҳарлал Неру қамоқдан қизи Индира Гандига ёзган хатида улуғ рус революцияси тўғрисида гапириб, В. И. Ленин ҳақида камбағал ва қашшоқларга юксак муҳаббатли улуғ доҳий деб айтган эди.

В. И. Ленин ташаббуси ва бевосита иштирокида бизнинг партиямиз миллий сиёсатни ишлаб чиқди. Пролетар интернационализми, илгари эзилиб келган ҳар бир халқнинг мустақиллик ва озодликка чиқиш ҳуқуқи унга асос бўлиб кирди. Польша халқи бундан биринчи бўлиб фойдаланди. Ленин Финляндиянинг давлат сифатида мустақиллигини тан олиш ҳақидаги декретни имзолади.

Совет Иттифоқи Афғонистон ва Туркия билан тенг ҳуқуқлилик шартномасини имзолаган жаҳонда биринчи давлатдир. У мўғул халқи тараққиётнинг нокапиталистик йўлига тушиб олишида бутун куч ва имкониятлар билан кўмаклашди.

Барча халқларнинг ижтимоий тузумидан қатъий назар ўзаро тинч-тотув яшаши ҳақидаги ленинча шиор Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг асоси эди ва шундай бўлиб қолди.

«...Бирлик ғалабанинг гаровидир. Кимнинг юрагида халқлар дўстлиги, халқлар бирлигининг меҳри бўлса, ундай юракка душман ўқи ботмайди. Халқлар дўстлигининг ишқи йигитларимизнинг кўксини қўриқловчи қалқондир. Халқлар бирлиги ўтмишда бизга зафар берди. Халқлар дўстлиги бугунги мустаҳкамлигимизнинг пойдевори, халқлар дўстлиги эртанги куннинг муқаррар зафарига енгилмас калитдир».

«Ўзбек халқининг жангчиларига уларнинг эл-юртларидан мактуб»дан.

Мен уни севиб қолдим

ШОН О'КЕЙСИ
инглиз ёзувчиси

Ленин! Исми қизил юлдуз билан битилган!

Лондонда мингларча камбағал инглизлар сингари ғарибона уйда, ўз ватанидан олисда, қувғинда, ҳеч кимга ўзини танитмай юрган, оддий, камтарин кишини эндиликда кўз олдимизга келтирсак ажабланаган киши. Ахир, ўша кезларда унинг исми айрим кишиларгагина маълум эди, холос.

Шунга қарамай, ҳеч ким бу ёлғиз кишичалик муҳим иш билан банд эмасди. У эртанги кунни кўра билиш фикри билан меҳнаткаш халқнинг ўртасида яшарди. У ўша кезлардаёқ Петроград ва Москва устида қизил байроқнинг ҳилпираб туришини тасаввур қиларди. Бу икки шаҳардан мамлакатнинг бошқа ўлкаларида социалистик республикаларнинг мисли кўрилмаган даражада ўсишини кўз олдига келтирарди. Унинг олисдаги дўстлари билан шу қадар яқин алоқада бўлиши кишини жуда ҳайратда қолдирарди. Инсонни ҳайратда қолдирган нарса яна шу эдики, у хоҳ Лондонда эркин ёки қувғинда, хоҳ мингларча километр олисда Сибирда бўлмасин, унинг айрим киши ёки бир неча кишиларга ёзган мактубларида умидсизликнинг ҳатто нишони ҳам кўринмасди. Бу мактублардан унинг букилмас иродаси, ҳаётбахш мардонавор кучи, зўр тиришқоқлигини уққан кишиларнинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшиларди.

Ҳеч қандай масофа унинг онги ва иродасини кишанлай олмасди. Унинг революцион ишига қаршилик кўрсата олмасди. На унинг Лондондаги якка-ёлғизлиги, на поёнсиз қорли Сибирь ўлкалари Россия пролетариатини ягона ирода ва мақсад йўлида озодликка эришишга илҳомлантираётган бу улуғ кишининг жасоратини бўшаштира олмади. У метин иродасига таяниб, Россияда бутун дунё ишчиларининг қадр-қимматларини улуғлайдиган янги ҳаёт қуриб, дунёни ҳайратга солувчи социализмнинг ғалаба қозониши учун қулай имкониятни пойлаб турди.

Ленин ўз умр йўлдоши Надежда Константиновна Крупская билан Лондондаги тинч, қоронғу уйлардан бирида яшаганини кўз олдимизга келтирсак ажабланамиз. Бу осойишталик бир дақиқа ҳам тинмайдиган революция вулқони эди.

Эгнида эскирган костюм, бошида эса шапка кийган бу киши Россия кучларини уйғотиши керак эди. Ўша кезларда Ирландияда булутли қаҳратон қиш ҳукм сурарди. Бундай булут ва совуқ кишилар қалбида ҳам ҳукм сурарди. Ирландия ишчилари тўққиз ой давом этган курашда инглиз аскарлари ва полиция томонидан енгилиб, яна ўз ишларига қайтишди. Лекин бу курашнинг етакчилари ишсиз қолдилар. Шулардан бири мен эдим. Биз уруш йиллари нарх-наво ошган бир пайтда кам ҳақ олиб яшадик. Касаба союз раҳбаримиз Жим Ларкин Америкада қамоқда эди. У, мадад сўраб, америка халқига мурожаат қилиб нутқ сўзлаётганда қамоққа олинди. Биз руҳий тушкунликка тушган эдик. Раҳбарликни ўз қўлига олган реакцион касаба союз раҳбарларидан бизга нажот йўқ эди.

Бирдан, рус халқи Чор самодержавиесига қарши бош кўтариб, подшони тахтдан тушириб-ди, деган хабарни эшитдик. Жазодан қўрқиб қолган Ирландия ишчилари рус революционерларининг қўзғолонини эшитиб, қалбларида яна қувонч учқунлари аланга олди. Кейинги ахборотлар, Вақтли ҳукумат «Масъул кишилардан» тузилган, бу янги ҳукумат эски ҳукуматдан сира фарқ қилмаса керак деган маънони англатарди.

Орзу-умидларга тўлган Ирландия ишчиларининг қалбини яна зулмат қоплади. Ниҳоят газета саҳифаларида Ленин деган ном пайдо бўлди. Ленин Вақтли ҳукуматни ағдариб, ўрнига ишчи-деҳқон ва солдатларнинг социалистик республикасини ўрнатган революцион партияга раҳбарлик қилмоқда, деб ахборотларда ёзишганди. Ҳокимият тепасида вақтинчалик Керенский турганда қалби таскин топган кишилар яна таҳликага тушиб қолдилар. Умидсизликка тушган ишчиларнинг қалби эса яна нурга тўлди.

Ленин деган киши ким бўлди экан! Унинг ким бўлишидан қатъий назар, буржуа матбуоти уни хавфли киши, деб таърифлаши, Шон О'Кейсининг Ленин—ишчиларнинг чин дўсти, дейишига кафиллик берди.

Буржуа матбуоти Лениннинг шуҳрати ва таъсирини камайтириш учун жон-жаҳдлари билан тиришдилар. Конституционализм шак-шубҳасиз экстремистлар устидан ғалаба қозонади; асрий традицияга айланган рус халқининг монархияга, дворянликка ва черковга бўлган тобеълиги яна тикланади, деган умидда эдилар.

Ленин Қизил Армияни ташкил этармиш! Узоқ яшайолармикан бу Қизил Армияси! Агар эски тузум тарафдорлари кучларини тўплаб, бир ёқадан бош чиқариб, Ленин тузумига қарши курашсалар яна эски ҳолат тикланади, дерди буржуа вакиллари.

Қандай хомхаёллик! Бу ҳеч қачон амалга ошмаслигига кўзим етди. Мен ўйлагандек бўлди. Лениннинг куч-қудрати, ақл заковати бутун Россияни илҳомлантириб юборди. Унинг исми қуёш нуридек бошқа мамлакатларга ҳам бир зумда тарқалди. Ҳар бир оддий инсон Лениннинг исмини қалбига жо қилди. Мен ҳам уни чин қалбдан севиб қолдим.

Мен севиб қолган Ленин асарларидан бирон бирини танлаш жуда қийин масала. Инсониятнинг тараққиёти йўлида социализм ва иқтисодий тараққиёт тақдири билан ҳаяжонланган киши учун Ленин асарлари бебаҳо дурдонадир. Лениннинг мазмуни чуқур ва теран фикрлари бизнинг давримизда ҳам озодлик йўлини ёритувчи нур манбаи бўлиб қолмоқда. Мен айниқса Лениннинг «Халқ дўстлари кимлар ва улар социал-демократларга қарши қандай курашадилар» деган ўлмас асарини қайта-қайта ўқидим. Бу асар аввал ва ҳозирги кунда ҳам Ғарбда ишчи-деҳқонларни алдаб, нотўғри йўлга бошловчи социализм душманларига қарши курашда дастак бўлди. Бундай кишилар бизнинг касаба союзимизда ҳам бор. Шундай ҳолат Америкада ҳам содирдир... Бундай кишилар Ғарб давлатларида оз эмас. Улар турли ниқобда-христиан демократлари, тредюнионлар раҳбарлари, христиан социалистлари каби ном билан халқни социализм томон олиб бормай, балки унга қарши курашишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Лекин биз билан доимо Ленин ҳамнафасдир. У—бизнинг ёрқин йўлчи юлдузимиздир.

Тошкентнинг экспорт харитаси. Пойтахтимиз корхоналари маҳсулотлари 65 мамлакатга юборилмоқда.

Социализм мамлакатлари ёрдамида

Улуғ Октябрь таъсирида мустамлака қуллик системаси йўқолиб борди ва тугамоқда. Советлар республикаси халқларнинг озодлик ҳаракати учун намуна ва ишончли таянч бўлиб қолди.

Ярим аср муқаддам СССР ягона социалистик давлат эди. 1919 йилда социализм ер шарининг 16 процентли майдонига, 7,8 процент аҳолисига эга бўлиб, саноат маҳсулотининг 3 процентини ишлаб чиқарар эди.

Иккинчи жаҳон урушидан сўнг жаҳон социалистик системаси юзага келди. 1966 йилда социализм мамлакатлари планетамизнинг 26 процент майдонига эга бўлдилар. Унда яшаётган дунё аҳолисининг 35,2 проценти жаҳон саноат маҳсулотининг 38 процентини ишлаб чиқармоқда.

Социализм барча колониал ва тобеъ халқлар учун йўлчи юлдуз, мадад манбаи бўлиб қолди. Эндиликда тўрт қитъада — Европа, Осиё, Африка ва Америкада халқлар социализм қуришяпти.

Социализмнинг буюк қайта яратувчилик кучини Американинг «Таймс» газетаси тан олиб ёзган мана бу сўзлардан ҳам кўриш мумкин. Газета Мўғулистон Халқ Республикаси «Уйғониши билан реактив эрага дадил қадам ташлади», деб ёзди. Буржуа тарғиботчилари «пайғамбарлик» қилиб Мўғулистон тараққиётнинг капиталистик босқичидан ҳатлаб ўтиб, социализм қуради, деган гап сафсата, бундан ҳеч нарса чиқмайди, дейишган эди.

Чиқди. Яна ҳам шундай бўлади. Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, Жазоир тараққиётнинг нокапиталистик йўлини танлашди. Бирма, Гвинея, Конго (Браззавиль), Мали эксплуататорларсиз жамият қуриш билан шуғулланмоқда.

ШУНДАЙ БЎЛДИ...

Совет Иттифоқи социалистик лагерни мустаҳкамлаш учун ҳамма имкониятларни ишга солмоқда, озодликка эришган мамлакатларга ёрдам кўрсатмоқда. Бундай мамлакатлар эса энди кўпайиб кетди. Ҳозирда дунёнинг тўрт процент майдони ва атиги 1 процент аҳолиси колониялардир. Омманинг таъсирида ва тазйиқида империализмнинг мустамлакачилик системаси сарқитлари ҳам батамом йўқ бўлади.

Тараққий этаётган мамлакатларда социалистик давлатлар ёрдамида 1500 та турли объектлар, жумладан СССР ёрдамида 600 объект (220 таси фойдаланишга топширилган) қуриляпти. Совет Иттифоқи бу мамлакатлар миллий мустақиллигининг асосини — оғир саноатини яратишга ҳам кўмаклашмоқда. Ҳиндистонда Бхилаи ва Бокаро металлургия корхоналари, Ранч оғир машинасозлик корхонаси барпо қилинмоқда. Мамлакатимиз Ҳиндистонда ҳаммаси бўлиб 19 йирик объектни бунёд этишда ёрдам берди. Нил дарёсидаги Асвон гидротехника комплексининг мамлакатимиз ёрдамида қад кўтараётганини бутун дунё билади. Беғараз техника ёрдамимиздан Жазоир, Гвинея, Мали, Яман, Ироқ, Афғонистон ҳам баҳраманд.

Совет Иттифоқи тараққий этаётган 34 мамлакатга ёрдам беряпти. 1967 йилда ёш давлатларга берган қарзимиз тўрт миллиард сўмни ташкил қилди.

Ватанимиздаги 150 корхонада ана шу мамлакатлардан келган 23 минг миллий кадрлар таълим олишмоқда. Олий ўқув юртлари ва аспирантураларда Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларидан 10 минг йигит-қиз таҳсил кўрмоқда.

17 мингга яқин Совет мутахассислари тараққий этаётган мамлакатларда биринчи класс корхоналарини яратиш тажрибамизни ўргатишмоқда, илмий ишлар олиб боришда, маориф ва соғлиқни сақлашда ёрдам кўрсатишмоқда.

Пролетар интернационализми, халқлар ўртасидаги қардошлик ва дўстликнинг бебаҳо мевалари булар!

ЛЕНИН БИОГРАФИЯСИ ЛАОС ТИЛИДА

Владимир Ильич Лениннинг ўлмас ишлари ва гениал ғоялари дунёнинг ҳамма бурчакларидаги, жумладан Осиё қитъаси мамлакатлари даги халқларнинг ҳам эътиборини доим ўзига жалб қилиб келмоқда. Лаоснинг энг оммавий ва таъсирчан газеталаридан бири «Съенг Лао» Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 98 йиллиги арафасида ўз саҳифаларида доҳийнинг биографиясини босиб чиқара бошлади. Биография тексти газетада кетма-кет босилиб, бутун дунё меҳнаткашларининг доҳийси ва йўлбошчисининг ҳаёти ва фаолияти эпизодларини намойиш қилувчи суратлар билан безалмоқда. Лаос газетхонлари Ленин революцион фаолиятининг бошланиши, Россияда марксистик партия тузиш учун кураши, Владимир Ильичнинг янги типдаги партия—ишчилар синфи партиясининг тактик, ташкилий ва назарий асосларини ёритиб берувчи асарлар устида олиб борган катта ишлари билан танишиб улгурдилар.

(АПН)

Биладиганлар борми?

Ўзбекистон халқлари тарихий музейи ходимлари шу кунларда В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейига тинмай тайёрланмоқдалар. Ҳозир музейга кирувчиларни Буюк Октябрь инқилоби тайёрлаш ва ўтказиш, шунингдек шу даврга оид умум экспонатлар айниқса қизиқтиради. Залга кирган ҳар бир кишининг эътибори аввало халқлар йўлбошчиси В. И. Ленин расми тушурилиб ишланган плакатга тушади. Бу плакат қачон, кимлар томонидан қаерда ишланган? Қандай қилиб музейимизга келиб қолган? Шу каби қатор саволлар ҳар биримизда туғилади.

Маълумки Совет ҳокимияти ташкил топган дастлабки йиллардa агитация учун ишланган плакатлар катта роль ўйнаган.

...Гражданлар уруши ҳамон давом этарди. Туркистонда босилиб чиқадиган маҳаллий газеталар саҳифаларида фронтларда рўй бераётган воқеалар ҳақидаги маълумотлар билан бир қаторда, 1919 йил Октябрь ойларида «Янги дунё» темасидаги плакатларга конкурс эълон қилинганлиги тўғрисида ахборот ҳам босилди. Мукофотлар ҳам белгиланди.

Тарихий аҳамиятга эга бўлган суратдаги плакат 1920 йил 1 Май байрами олдидан босилиб чиқди. Бу плакат Туркистон Давлат нашриёти томонидан Тошкентда оммавий тиражда чиқарилди.

Сиз суратда кўриб турган бу нодир расм-плакатда Ўзбекистонда биринчи марта пролетариат доҳийси В. И. Лениннинг образи акс этган. Бу Ўзбекистон бадиий графикасининг ўша йиллардан бизгача ягона нусхада етиб келган намунали асари ҳисобланади.

Плакатга «Октябрь пролетар революциясининг халқ доҳийлари» деган сўзлар ёзиб қўйилган. Унда пролетар гимни «Интернациональ»нинг рус ва ўзбек тилларидаги тексти эълон қилинган.

Ўша йиллар Интернационални ўзбек халқи ҳам ёд айтиб юрган. Интернационални ўзбек меҳнаткашлари саводсизликни тугатиш курсларида, мактабларда, тантанали оммавий йиғилиш, байрам намойишларида ашула йўсинида севиб куйлаганлар.

Гражданлар уруши даврида чиқарилган ана шу нодир плакат ҳозир Андижон шаҳрида истиқомат қилиб турувчи П. Мирзаев томонидан 1956 йилда музейга топширилган. У ҳозир ана шу музейда В. И. Ленинга атаб ташкил этилган экспозициянинг нодир кўргазмасига айланган.

Имкониятдан фойдаланиб, плакатнинг автори ким, уни танийдиганлар борми, деб газетхонларга мурожаат қилмоқчимиз.

О. РИЗАЕВ,
Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг катта илмий ходими.

Қандай тафовут... Қадим Миср символи — гранит ҳайкал ва Хеопс пирамидаси. Уларни куллар ўнлаб йилларда қуришган. Пастда эса, Қоҳирада бунёд этилган «Уйғонган Шарқ» монументи. Ўз ватанидек чодирини ташлаб, озодликка эришган Миср аёли.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИ МИСРНИНГ СОДИҚ ДЎСТИ

ҚОҲИРА НАШРИЕТИНИНГ ЯНГИ КИТОБИ

Қоҳирадаги «Дар Юлиу» нашриёти босиб чиқарган бу китоб Совет-Миср муносабатларининг тарихи. Миср халқига янги ҳаёт қуришда СССР кўрсатаётган беғараз ёрдам ва мадад тўғрисида ҳикоя қилади. Китоб икки мамлакат ўртасидаги маданий ва илмий ҳамкорликни ёрқин акс эттирувчи фактларни ёритиб беради.

Йилига совет олий ўқув юртларини 240 мисрлик студент битириб чиқмоқда. Ўнлаб ёшлар мамлакатимизда аспирантурада ўқишмоқда. Юзлаб ишчилар совет заводларида ҳунар ва тажриба ўрганишмоқда. Биргина Асъют университетида Совет Иттифоқида илмий даража олган 20 ўқитувчи ишлаяпти.

Қоҳира ва Москва, Порт-Саид ва Волгоград, Искандария ва Одесса биродар шаҳарлари дўстлиги ҳақида ҳам китобда қизиқарли материаллар берилган. Бу шаҳарлар ўзаро илмий, маданий, спорт делегацияларини алмашиб турадилар, биргаликда фестиваллар, музика конкурслари ўтказадилар.

Ёзда совет болалари Ўрта ер денгизи қирғоқларида, Миср болалари эса Волга дарёси ва Қора денгиз соҳилларида дам оладилар. Қаҳрамонона ўтмиш хотирасига Волгоградда Порт Саид номли, Порт Саидда эса Волгоград номли кўча бор.

Порт-саидликлар биринчи жаҳон уруши йилларида бу ерда ғарқ бўлган «Святослав» рус крейсери денгизчиларининг қабрларига меҳр билан қараб турадилар. Искандарияда рус денгизчилари жасорати, революцион руҳининг улуғворлиги ҳақида яхши биладилар. Бу ерда 1907 йилда «Потёмкин» броненосецининг матрос ва офицерлари РСДРП ячейкасини тузиб, «Моряк» газетасини нашр қилган эдилар.

Китоб оммавий тиражда чиқарилди ва катта эътибор қозонди.

А. ЕГОРИН,
АПН махсус мухбири.

Сулхан-Сабо Орбелиани қардош грузин халқи адабиётига катта ҳисса қўшган ёзувчилардан биридир. У фақат ёзувчигина эмас, олим ва етук давлат арбоби ҳамдир.

Орбелианининг «Ҳикматли афсоналар» китоби жаҳон адабиётига қўшилган йирик дурдоналардан ҳисобланади. Бу ажойиб китобда яхшилик билан ёмонлик ўртасидаги кураш афсоналар воситаси билан баён қилинган. Китобдаги асосий қисса орасида 152 та афсона бор. Бу жиҳатдан «Ҳикматли афсоналар» машҳур ўзбек шоири Гулханийнинг «Зарбулмасал»ини эслатади. Лекин фарқи шундаки, «Зарбулмасал»да асар ғояси мақоллар воситасида очилса, Орбелианининг асарида ажойиб афсоналар, латифалар, қизиқ-қизиқ саргузаштлар орқали очилади.

«Ҳикматли афсоналар» китобини ўқир экансиз, узоқ умр кўрган, ҳаётнинг аччиқ-чучугини кўп тортган донишманд мўйсафиддан сабоқ олгандек бўласиз.

Бу китобни Ғафур Ғулом номидаги Тошкент бадиий адабиёт нашриёти босиб чиқармоқда. Уни ўзбек тилига Рустам Комилов таржима қилган. Биз газетамизнинг шу сонидан бошлаб «Ҳикматли афсоналар»дан баъзиларини оқшомхонлар диққатига ҳавола қилмоқдамиз.

✦ ✦ ✦

ҚУРУВЧИЛАР

Ит билан хўроз оға-ини бўлибди.

— Кел, қишлоқ қурамиз,—дебди хўроз.

Ит хўрозга дебди:

— Хўш, қандай қилиб қурамиз?

—Сен акилла, мен қичқираман, шунда қишлоқ қурилади қолади.—дебди хўроз.

Улар ўрмонга келишибди. Ит акиллаб-акиллаб ухлаб қолибди. Хўроз дарахтга қўниб қичқиравериби. Буни тулки эшитиб, яқин келиб:

— Дарахтнинг тепасида нима қиляпсан?—деб сўрабди.

— Қишлоқ қуряпмиз,—деб жавоб берибди хўроз.

— Бўлмаса, ерга тушиб менга ҳам уй қуриш учун жой ажратиб бер.—дебди тулки.

— Анави ерда оқсоқол ухлаб ётибди, уни уйғотсанг ўлчаб беради,—дебди хўроз.

Тулкининг кўнгли хўроз гўштига шу қадар суст кетибдики, у ақлини йўқотиб қўйиб, итнинг ёнига борибди. Ит сапчиб ўрнидан туриб, тулкининг кетидан қува кетибди, етиб олиб жуда абгор қилибди ва тишлаб думини узиб олибди. Тулкининг ғбжаги чиқиб, мажруҳ бўлиб, зўрға бир тепаликка чиқибди-да, товушини барала қўйиб:

— Мен-ку ўз аҳмоқлигим сабабли жазоландим. Сизлар қишлоқ қура оласизларми, йўқми, ҳали кўрамиз!—дебди.

ТИЛ ЯРАСИ

Одам билан айиқ ошна бўлиб қолибди.

Одам айиқни меҳмонга чақириб, катта зиёфат берибди.

Айиқ уй хўжаси билан хайрлашиб, уясига қайтар экан, одам айиқни ўпибди-да, хотинига ҳам уни ўпишни буюрибди.

Бироқ айиқнинг қўланса ҳиди хотиннинг димоғига урилиб, у ерга тупуриб:

— Сассиқ меҳмонларга тоқатим йўқ!—дебди.

Айиқ жўнаб кетибди. Орадан анча вақт ўтганидан кейин одам айиқни кўргани бормоқчи бўлибди, қайтишда ўтин қилиб келаман, деб болтасини ҳам олиб жўнабди.

Айиқ унинг истиқболига чиқибди, улар бирбирлари билан қуюқ сўрашибдилар. Кейин айиқ одамга ялиниб-ёлвориб:

— Болтанг билан уриб бошимни ёр,—деб илтимос қилибди.

Одам кўнмабди, айиқ ўз сўзида қаттиқ туриб олибди ва урасан деб ҳеч қўймабди.

Шундан кейин одам ноилож уни болта билан уриб бошини ёрибди, айиқ ўрмонга кириб кетибди, одам уйига қайтибди.

Орадан бир ойча ўтгач, иккаласи яна учрашибди. Бу вақт ичида айиқнинг бошидаги яраси битаёзган бўлиб, у одамга:

— Биродар, сен болта билан уриб яралаган бошим тузалаёзди, лекин хотинингнинг тилидан пайдо бўлган кўнглимдаги яра эса ҳали битгани йўқ,—дебди.

ПОДШО БИЛАН ИЧИ ҚОРА ХИЗМАТКОР

Қадим замонда бир подшо бор экан, унинг тили заҳар бир хизматкори бор экан, у умрида бирор марта ҳам яхши гап гапирмаган экан.

Кунлардан бир кун подшо беш йил муддатга узоқ сафарга отланаркан, ҳалиги тили заҳар хизматкорини чақириб:

— Ақалли умрингда бир оғиз яхши гап гапир, қайтиб келганимдан кейин сенга янги кийим совға қиламан.—дебди.

Ичи қора хизматкор унга шундай дебди:

—Борди-ю, сиз қайтиб келмасангиз, ким менга янги кийим совға қилади? Ахир, мен бекорга бир оғиз яхши гап гапириб қолмайин-да!

Подшо сафарга жўнаб кетибди. Орадан икки йил ўтибди. Ичи қора хизматкор подшони соғиниб, уни кўриб келгани йўлга тушибди.

У етиб борибди. Подшо унинг келаётганини кўриб, вазирга дебди:

—Ана, гапи сассиқ хизматкор келяпти, лекин сен ундан ҳеч нарса тўғрисида сўрама, чунки у фақат ёмон гапларнигина гапиради. Ёлғиз менинг кучукчам қандай яшаётганини сўрагинда қўяқол.

Хизматкор етиб келиб, подшонинг қаршисида ер ўпибди. Вазир ундан:

— Ҳой, ичи қора, подшонинг кучукчаси қандай яшаяпти? — деб сўрабди.

—Ўлиб қолди, — деб жавоб берибди ичи қора хизматкор.

Вазир сўрабди:

—Унга нима бўлди?

— Подшонинг оқ туяси ҳаром ўлиб қолган эди, кучукча унинг гўштидан кўпроқ еб қўйиб ўлиб қолди.

Вазир сўрабди:

—Хўш, оқ туя нима сабабдан ҳаром ўлди?

Ичи қора хизматкор жавоб берибди:

—Подшонинг оналари вафот этган эдилар, биз у кишининг жасадларини мозорга элтиш учун туяга ортган эдик, йўлда туя ҳаром ўлиб қолди.

Бу машъум хабар подшонинг юрак-бағрини ўртаб юборибди ва у дарҳол ичи қора хизматкоридан:

— Хўш, айт-чи, онам нима сабабдан ўлди? Қандай касал билан оғриган эди? — деб сўрабди.

Ичи қора хизматкор фарёд чекиб дебди:

—Рафиқангиз — қуёш талъат маликамиз бу фоний дунёни тарк этган эдилар, волидангиз ўша кишининг доғи-ҳасратларида кўз юмдилар.

—Хўш, хотиним қандай дард билан ўлди? — деб сўрабди подшо.

—Ўғил-қизларингиз чечак касалидан қирилиб битган эдилар. маликамиз ўшаларнинг доғи ҳасратида ҳалок бўлди, — дебди унга хизматкори.

Шундан кейин подшо ундан:

— Демак, хонавайрон бўлибман-да?— деб сўради.

Ичи қора хизматкор жавоб берибди:

—Мен ўша ердалик чоғимда қасрингизга қипиқ тўкишаётган эди, кейин нима бўлганини билмайман.

Лекин бу ичи қора хизматкорнинг айтган барча гаплари бутунлай ёлғон бўлиб, у одамларнинг таъбини хира қилиш учунгина шунақанги уйдирма гапларни ўйлаб чиқарар экан.

ТЕМИРЧИ БЎРИ

Бир куни бўри эшакка ҳужум қилиб, уни емоқчи бўлибди.

Шунда эшак бўрига дебди:

— Сен мени ейишингни биламан, лекин сендан битта илтимосим бор — шуни бажо келтир: туёғимга мих кириб қолган, шуни олиб ташла.

Бўри оғзини очиб, михни олиб ташламоқчи бўлиб, бўйнини чўзибди. Эшак уни кейинги икки оёғи билан чунонам тепибдики, бўрининг ҳамма тишини синдириб юборибди. Шундай қилиб, бўри эшакни ея олмайдиган бўлиб қолибди.

Шунда бўри ўз-ўзига:

— Менга ким қўйибди темирчилик қилишни?—деган экан.

ЎҒРИНИНГ ЎҒЛИ

Қадим замонда Табриз шаҳрининг чеккасида бир ўғри яшар экан. У ўғирлай олмаган пайтларда, мозорга бориб, гўрларни қазиб, ўликларнинг кафанини олиб, бўяб сотар экан.

Шаҳар аҳолиси ундан қаттиқ ғазабланиб, унга ўлим тилар экан.

Ниҳоят ўғри вафот этибди, ундан бир ўғил қолибди. У дунёда тенги йўқ катта ўғри бўлиб қолибди. У мурдаларни қазиб оларкан-да, кафанларини ечиб олиб, ўзларини эса қозиққа ўтқазиб кетаркан.

Буни кўриб, шаҳар аҳолиси ўғри боланинг раҳматлик отасини яхши сўз билан ёд этадиган: «Раҳматлик, мурдаларнинг кафанини ечиб олса ҳам, уларни қозиққа ўтқазиш одати йўқ эди»,— дейишадиган бўлибди.

Грузияда «Чой ҳафталиги»ни ўтказиш анъана бўлиб қолди. Ресторанлар, ошхона, кафелар, ширинлик магазинларида чой мутахассислари келган кишиларни хушбўй чой билан меҳмон қиладилар, чойнинг хусусияти ва фойдали сифатлари ҳақида суҳбат қуриб, уни тайёрлаш юзасидан маслаҳатлар берадилар.

СУРАТДА: Сухумидаги кафеларнинг бирида «чой ҳафталиги» вақтида.

Н. Чохонелидзе фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио тўлқинларида

22 АПРЕЛДА ДУШАНБА

Биринчи

18.00 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).

19.55 В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 98 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС ВА КОНЦЕРТ КРЕМЛЬ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДАН ОЛИБ ЭШИТТИРИЛАДИ.

23.50 Куйлар.

Иккинчи

19.00 СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари.

19.30 «Ленин ҳаётида музика».

20.00 Ҳ. Ғулом. «Қўшиқлар» деган ҳикоя (тожикча).

20.30 Расул Рза. «Ленин» поэмаси асосида радиокомпозиция (ўзбекча).

Учинчи

18.00 «Ленин музика тинглайди» деган эшиттириш.

23 АПРЕЛДА СЕШАНБА

Биринчи

6.15 Тонгги концерт.

8.25 Шу куннинг қўшиқлари.

9.30 Ғ. Қўчқоров чалади.

10.10 И. Брамс, Ф. Бузони. Органда чалинадиган олти хор учун дебоча.

10.30 Халқ талантлари концерти.

11.15 «Институтлар ва лабораторияларда» циклидан эшиттириш (ўзбекча).

11.25 Тожик композиторларининг оркестр куйлари.

12.15 «Замондошларимиз» деган адабий эшиттириш (русча).

13.30 «Менинг баҳорим бор». Ўзбекистон радиоси эстрада оркестрининг янги программаси (русча).

16.10 «Халқ севган санъат» деган суҳбатли концерт.

16.50 «Правда» газетасининг обзори (ўзбекча).

18.00 Туркистонда суғориш ишларини уюштириш ҳақидаги Ленин декретининг 50 йиллигига. «Улар олдинги сафда бормоқдалар» деган эшиттириш (русча).

18.10 Р. Баршай раҳбарлигида камер оркестрининг концерти (русча).

18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча).

19.20 Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси солистларининг концерти.

20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).

20.30 Микрофон олдида — ёш ижрочилар.

21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча).

21.10 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.

22.20 Севги ҳақида қўшиқлар.

22.40 Жаҳон прогрессив адабиёти. Турк ёзувчиси Фахри Эрдинчнинг «Рустам» номли ҳикояси (ўзбекча).

23.15 Ўзбек классик куйлари.

Иккинчи

8.25 Классик куй шинавандалари учун концерт.

9.15 Реклама ва эълонлар.

9.30 Концерт.

19.00 Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча).

19.30 Совет Армияси жангчилари, сизлар учун (русча).

20.00 Далада ишлаётганлар учун концерт (тожикча).

20.30 Қорақалпоқ куйлари.

20.50 «Тарту инженерлари клуби». Эстония радиосининг эшиттириши (русча).

21.00 Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Л. Бать. «Ҳаёт бўстони» повестидан парча (ўзбекча).

21.30 Москва. Миллионлар ленинча университети.

Учинчи

14.00 Х. Плиев. «Коста» опера-поэмаси.

17.30 Балетлардан куйлар.

Зангори экранда кўринг

22 АПРЕЛДА ДУШАНБА

В. И. ЛЕНИН ХОТИРАСИ КУНИ

Биринчи

(3-КАНАЛ)

Ўзбек тилида:

18.10 «Кўк дафтар». Бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.50 Эшиттиришлар программаси.

20.00 В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 98 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС ВА КОНЦЕРТ КРЕМЛЬ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДАН ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ. Танаффус вақтида Ульяновскдаги Лениннинг музей-уйидан репортаж олиб кўрсатилади.

24.00 «Вақт» информацион программаси.

00.45 Е. Драбкина. «Қора қотган нон». Телеспектакль премьераси.

02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқувчилар учун. Физика. «Самолёт учишининг физик асослари».

18.30 Эстетика. «Анъана ва моҳирлик».

19.00 II курс студентлари учун. «Назарий механикадан машғулот.

20.00 В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Симбирскнинг сўнгги баҳори». Телефильм (махсус мослама ёрдамида ҳар икки тилда).

20.20 «Ленин, Ватан, партия ҳақида қўшиқ» (рус тилида).

20.50 «Ильич орзуси амалда». Телефильм (махсус мослама ёрдамида ҳар икки тилда).

21.50 «Аср бошида». Бадиий фильм.

Учинчи

(9-КАНАЛ)

18.00 ДУШАНБА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

23 АПРЕЛДА СЕШАНБА

Биринчи

(3-КАНАЛ)

17.55 Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.

18.15 «Ҳам хушбичим, ҳам чиройли». Репортаж.

Ўзбек тилида:

18.35 «Ўзбекистон меъмори». Тележурнал.

19.10 Телевизион янгиликлар.

19.25 «Портлатилган дўзах». Бадиий фильм (рус тилида).

21.00 Миртемир. «Ленин табассуми». Адабий композиция.

21.30 «Адабиёт ва санъат» тележурнали. Самарқанд шаҳридан олиб кўрсатилади.

Иккинчи

(5-КАНАЛ)

Рус тилида:

18.00 Ўсмирлар учун. «Ленин номидаги».

18.30 Ўқув эшиттиришлари программаси. Ўқитувчилар учун. «Ўқув фильмотекаси жавонида» деган эшиттириш.

19.00 II курс студентлари учун назарий механикадан машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Эшиттиришлар программаси.

20.05 Телевизион янгиликлар.

20.15 «Фан—ишлаб чиқаришга». Тележурнал.

20.45 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Моҳир қўллар» деган эшиттириш.

21.10 Ўқувчилар учун. «Ҳали олдинда мингларча миля» деган телефильм.

21.30 Марксизм-ленинизм асослари мактаби тингловчилари учун. «Социализм иқтисодидан» суҳбат.

22.00 «Бу кунни унутманг». Бадиий фильм.

23.35 «Вақт» информацион программаси.

00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

Учинчи

(9-КАНАЛ)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

20.00 Ўқувчилар учун. «Беш йиллик ҳақида ҳикоялар».

20.20 Классик музика саҳифаларидан концерт.

Рус тилида:

21.00 «Итальян саҳифаси». Илмий-оммабоп фильм.

21.20 «Шарқ шоирлари Ленин ҳақида». Адабий эшиттириш.

21.50 «Қалдирғоч». Бадиий фильм.

Кино

22-23 АПРЕЛДА

Анна Каренина (кенг экранли, икки серияли фильм) — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 минутда ва 9 да).

«Авлиё Януарий» операцияси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 да).

Умид қирғоғи — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Биринчи курьер — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 23/IV да **Лайли ва Мажнун**, 24/IV да **Оққуш кўли**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/IV да **Ўғил уйлантириш**, 24/IV да **Гули сиёҳ**.

А. НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРГА

билет тарқатиш бўйича район вакиллари, саҳна машинистлари, декорация монтировкачилари, реквизиторлар, тикувчилар, дурадгорлар ва фаррошлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 28 уй.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

24 апрелда

Улуғ Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан

МАҚОМ КЕЧАСИ

Кечада **Академик Юнус РАЖАБИЙ** раҳбарлигидаги **Ўзбекистон ССР радиоэшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг мақомчилари**, СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати **Ҳалима НОСИРОВА**; Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Коммуна ИСМОИЛОВА, Ғулом АБДУРАҲМОНОВ, Шаҳодат РАҲИМОВА, Муҳаммаджон МИРЗАЕВ, Қундуз МИРКАРИМОВА**; Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **—Ориф АЛИМАХСУМОВ, Карим МУМИНОВ, Вилоят ОҚИЛОВА**; солистлар **— Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Комилжон БАРАТОВ, Фахритдин УМАРОВ, Тўхта НАЗАРОВА, Исҳоқ КАТАЕВ, Зокиржон СУЛТОНОВ, Шокиржон ЭРГАШЕВ, Сирожиддин АМИНОВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА** ва **ўзбек халқ чолғу ансамбли** қатнашадилар.

Программани Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳаббат МУСАЕВА** билан **Назрулла ЁҚУБОВ** олиб боради.

Режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати **Раззоқ ҲАМРОЕВ**.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

93-МАХСУС ТРЕСТИНИНГ «ЭНЕРГОМОНТАЖ ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

слесарлар: технология ускуналари ва трубопроводларнинг ҳамма разряддаги монтажчилари, металлконструкцияси тайёрлаш бўйича **3, 4, 5, 6 разрядли электр пайвандчилар, слесарь-монтажчиларга шогирдлар** (ўрганиш вақтида биринчи разряд тарифи юзасидан ҳақ тўланади). **автокранчи-шофёрлар** (Тошкентда ишлаш ва Нукус, Урганч шаҳрига командировкаси билан)

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқхона, оилалилар Нукус ва Урганч шаҳарларида 10-12 ой муддатда квартира билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Заводская кўчаси, 36-уй, кадрлар бўлими (6, 18, 23, 26, 51, 59-автобуслар; 7, 8, 9, 11, 14-трамвайларнинг «Богдан Хмельницкий кўчаси» бекати).

ТОШКЕНТ ГАЗ АППАРАТЛАРИ ЗАВОДИГА

слесарлар: асбобсозлар, саноат ускуналари ремонти бўйича, монтажчи такелажчилар, **штампа созловчилари, штампачи хотин-қизлар, электриклар, стерженчилар, фрезерчилар, металл қуювчилар, ёрдамчи ишчилар, ускуналар бўйича инженер, катта иқтисодчи**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, К. Маркс кўчаси, 83-уй (10, 21, 48-автобуслар, 4, 13, 14-трамвайлар, 5-троллейбуснинг «Жуковский» бекати).

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ 9-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

трест бош бухгалтери, қурилиш бошқармалари бош бухгалтери, катта бухгалтер-ревизор, катта бухгалтер, машинистка, қурувчи-инженерлар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Ёлғизлар ётоқхона, оилалилар икки йиллик муддатда квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, А. Толстой кўчаси, 3-уй, кадрлар бўлими.

«ПРОМСТРОЙМАТЕРИАЛ» ТРЕСТИГА

иқтисодчилар, инженерлар, техниклар, машинистка, бухгалтер-ревизор

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 44-уй, кадрлар бўлими, Телефонлар 4-62-50, 4-65-93.

ТАШКИЛОТ, КОРХОНА, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА

„ТОШКЕНТ ОҚШОМИ“

газетасининг эълонлар бўлими ҳар турли эълонларни қабул қилади.

Шу жумладан ишга таклиф, конкурслар, диссертация ёқлаш ҳақида, таъзия, ҳар хил буюмларни сотиш (уйлар, хоналар, мебеллар, гуллар в. б) штамп, думалоқ печатлар, етуклик аттестатлари, дипломлари йўқолганлиги тўғрисида.

Қабул қилинган эълонлар бир ҳафталик муддатда босиб чиқарилади.

Эълонлар якшанба кундан бошқа ҳар куни кундуз соат 2 дан 4 гача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 1-қават.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4-бет — «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ. Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02-58 гача, редактор ўринбосарлари — В3-29-33 В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3-27-57; ахборот бўлими — В3-65-57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

22 АПРЕЛЬ, 1968 Й. Р. 10137. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр № 2390.